

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 92

Číslo: 36

2. září 2012

Cena: 8 Kč

TÁBORY V BOROVNICI POKRAČUJÍ – ZNOVU OD ADAMA

Zdá se mi to neuvěřitelné, ale letošní tábor byl můj výroční - již dvacátý, v Borovnici sedmnáctý. I když prostředí je stejné, každý rok je něčím charakteristický, odlišný, výjimečný. Kdybych měla stručně vyjádřit, jaký byl ten letošní tábor, použila bych asi slovo pohodový. A za to děkuji především celému týmu vedoucích, jejichž zásluhou to je, jmenovitě Luce Vejšvaldové, Janě Šimánkové, Luce Martínkové, Danu Machovi, Jardovi Čížkovskému a Šimonu Hlinovskému. Všichni pracovali na plný plyn, samostatně, zodpovědně a s velkou láskou a pochopením pro všechny děti. A „naše“ děti lásku a pochopení opravdu potřebují, protože více než polovina z nich pochází z prostředí, kde se jim těchto - pro nás většinou samozřejmých - hodnot příliš nedostává.

Letos se tábora účastnilo celkem 28 dětí, když počítám i desetiměsíčního Xavera, který sice ještě nesoutěžil, ale tábor zvládl výborně a naučil se tu mnohem rychleji lézt a sám se postavit. Zaslouží si obdiv i za „přežití“ pozornosti všech ostatních dětí, které se velmi rády ujímaly role chůviček. Stejný obdiv má ovšem i jeho maminka Lucie. Ostatních sedmadvacet dětí bylo ve věku od šesti do šestnácti let, takže poměrně pestrá skupina. Myslím, že se však uplatnili úplně všichni - při některých hrách byla potřebná síla, jindy naopak měli výhodu ti, kteří byli malí a mrštní; někdo měl bystrý rozum, jiný dobrou paměť, další zase nejlépe hledali schované otázky. Jak jsem naznačila v názvu článku, tematicky jsme se vrátili opět na začá-

tek Bible - letos jsme se věnovali příběhům knihy Genesis. Měli jsme pro děti připravenou celou řadu her na téma stvoření světa, Adam a Eva, Kain a Ábel, Babylonská věž, Noemova archa, bibliční praotcové Abraham, Izák, Jákob - až po Josefa. A klání to bylo skutečně napínavé, protože díky vyššímu počtu dětí jsme po řadě let mohli mít zase tři oddíly, které se ve vedení spravedlivě střídaly. Nakonec však vyhráli všichni - kdo nezískal nejvíc bodů - „velbloudů“ - v celotáborové hře, zvítězil ve sportovní olympiádě nebo v bodování pořádku. Všechny získané body pak děti vyměnily za táborové penízky, jež si mohly ještě rozmnožit v závěrečných „poutových“ disciplínách a následně utratit v našem obchůdku, jehož nabídka snad uspokojila - když ne všechna, tak alespoň většinu - jejich přání.

Jaké konkrétní hry jsme letos hráli? Každý den jich bylo několik, proto uvedu jen pár příkladů. Že to Adam neměl snadné, když měl pojmenovat všechna zvířata a ptáky, se děti přesvědčily, když měly za úkol přiřadit k rodovému jménu různých živočichů to správné druhové. Svou tvořivost si pocvičily při přípravě co nejlepší oběti (jako Kain a Ábel) - ovšem v rámci vylosovaného řemesla (konkrétně jsme měli řezbáře, básníky a klenotníky a jejich výtvoři byly skutečně pozoruhodné). Šikovnost a přesnost jsme trénovali při stavbě co nejvyšší Babylonské věže z kostek, v lese jsme budovali Noemovu archu, do které se musel vejít celý oddíl. Me-

Dokončení na str. 3

Tábor Borovnice - výuka rozdělávání ohně

RESTITUCE?! PROČ ANO, PROČ NE...

V ČZ 33/2012 vyšel článek sestry biskupky Jany Šilerové, která jasně a věcně vyjádřila své pochybnosti spojené s otázkami, které se nabízejí při řešení problémů spojených s tzv. restitucemi církevního majetku.

V českých médiích, mezi politology, sociology, intelektuály všeho druhu i mezi řadovými spoluobčany vyvolávají restituce vášnivé debaty. Podle posledních průzkumů na 80 % obyvatel ČR odmítá restituce buď vůbec,

anebo alespoň v té podobě, v jaké se je snaží protlačit vláda premiéra Petra Nečase. Názor těchto občanů zde zastupuje především ČSSD, jakkoli se nám někdy může zdát argumentace sociálních demokratů nepatřičná (např. billboardy). Dodejme, že drtivá většina toho, co se bude církvi vracet a co jí bude po dlouhá léta vypláceno, bude patřit Římskokatolické církvi.

Reakce sestry biskupky je odvážná a nesmírně potřebná. Není sama, komu se z křesťanů „tanečky“ kolem restitucí nelíbí. Podobně kriticky se vyjádřil za evangelickou stranu Miloš Rejchrt, z římských katolíků např. pedagog Martin C. Putna či klinický psycholog Jeroným Klimeš. I Miloslav kardinál Vlk svého času vyzval církev ke zdrženlivosti a k hlubší diskusi.

Spor o to, zdali mají restituce projít a v jaké podobě, má několik rovin, které nám nabízejí tento problém z několika úhlů pohledu. Podívejme se na ně.

Rovina právně-ekonomická v sobě obsahuje spor o to, zdali církev vůbec kdy majetek vlastnila a v jaké míře. Ponechme zde stranou otázku, zda církev majetek vlastnila samy o sobě, či jim byl někým (např. státem) v průběhu dějin svěřován do opatrování (resp. do užívání). V otázce samotných restitucí se na jedné straně (na straně církvi) objevuje správný požadavek, aby církvim bylo vráceno to, co jim odňala totalitní komunistická moc. Na straně druhé (na straně odpůrců restitucí) se objevuje námitka, že církev, zejména Římskokatolická, požadují navrácení majetku v míře, která sahá daleko před rok 1948. Tento argument je nejzávažnější. Tvrdí se v něm totiž, že se Římskokatolická církev snaží zpochybnit pozemkovou reformu z r. 1919 (doplňnou parla-

mentem v r. 1947), ba dokonce, že jde se svou snahou až před josefínské reformy. V roce 1992 se stát (tehdy ještě Československá republika) zákonem č. 165/1992 Sb. zbavil práva dozírat na majetek církvi a náboženských společností. Tím se stát vzdal práva, které držel od vzniku samostatné Československé republiky. V té době totiž neměli představitelé církvi s tzv. církevním majetkem, resp. s majetkem jednotlivých církevních organizací a spolků, nakládat bez souhlasu státu. Snaha současně vládní koalice by tedy směřovala k popření základních právních principů i rozhodnutí Masarykova Československa. Tím jak vládní garnitura, tak církev (zejména Římskokatolická) zcela jasně dokazují, že neuznávají legitimitu Masarykova Československa a rozhodnutí jejich zákonodárných orgánů.

V rovině ekonomické je pak upozorňováno na to, že by se navrácením cca 180 000 ha půdy, jakož i značné části dalšího nemovitého majetku stala Římskokatolická církev nejsilnějším ekonomickým subjektem (ve smyslu současného znění zákona 3/2002 Sb.), a to v zemi, kde zaznamenává dlouhodobě prudký úbytek věřících a kde je její nejtemnější historické období vnímáno právě v souvislosti se snahami propojit „oltář a trůn“, se snahami ekonomicky propojit mocenské touhy církve s politickou reprezentací země. Mezi nejtemnější období bývá řazena doba nástupu Habsburků a jejich rekatolizační snahy mocně podporované Římskokatolickou církvi.

V rovině historicko-ekumenické narážíme na zajímavý názor. Podle arcibiskupa Jana Graubnera činí podíl Římskokatolické církve na splátkách

Dokončení na str. 3

40 LET OD ÚMRTÍ BRATRA KARLA ŠALFICKÉHO

Padajícího povzbuzovals řečmi svými a kolena zemdlená jsi zmocňoval.

Job 4,4

Letos 11. srpna uplynulo neuvěřitelných čtyřicet let od jeho úmrtí a tento verš vybral na úmrtí oznámení mého tatínka bratr profesor Jindřich Mánek, který měl na starosti dálkově studující bohoslovce, ke kterým jsem tehdy patřila a v té těžké chvíli ho poprosila o útěchu. Dobře ho znal a tímto textem vystihl jeho velké obdarování potěšovat zarmoucené a trpící různými trápeními. Tuto vzpomínku píší ve výroční den jeho pohřbu. Tatínek zemřel náhle na hradě Bouzově ve věku nedožitých 71 let. Pro nezavščené toto místo může znít divně, a proto ho vysvětluji. V šedesátých letech minulého století nebylo dovoleno farářům přeluhovat, jakmile dosáhli důchodového věku šedesátí let. Protože ho zajímala celý život i historie, zaměřil se na nové povolání průvodce, které také vykonával s velkou láskou a svědomitostí. Hrad Bouzov si zamiloval a byl tam velmi šťastný. Setkával se tam často se zájezdy z náboženských obcí naší církve a vždy je provázel on, i

když nebyl jako průvodce na radě, a měl radost, když se tam setkal se známými. Provázel i cizince jazykem německým a anglickým a pamatují si, jak si nelenoval vyhledávat v univerzitní knihovně v Olomouci méně běžná slova jako např. podsebití, které samozřejmě v běžně používaném slovníku uvedeno nebylo, aby byl jeho výklad co nejpřesnější. Ten den, kdy zemřel, se přehnal přes Moravu několik bouřek a sedmého srpna byly velmi silné erupce na slunci. Ve velkém vedru po dešti stoupala ze střechy hradu pára a dole ve vesnici se lidé domnívali, že hrad hoří. Poslali s tou zprávou na hrad děti. Když to tatínek uslyšel, řekl, že se lekl a postihl ho infarkt. Píší to i proto, že svědci tohoto momentu říkali, že se ve chvíli smrti začal usmívat. Věřím tomu. Musel uvidět v tom světě duchovním něco krásného. A to je pro nás křesťany velmi povzbudivé. Sloužil Bohu poctivě a neúnavně celý život. Nemíval volné dny. I v neděli odpoledne chodil do nemocnic. Nepamatují se, že bychom jako rodina jeli na výlet. I jako dítě jsem chápala, že to tak má být.

Ale připomeňme si, jak bývá zvykem, jeho život od narození. Jeho kolébka stála v Hlinsku v Čechách. Narodil se 29. října 1901 v domku, který stojí přes silnici naproti římskokatolickému kostelu. S úsměvem jsme říkali, že měl proto od narození do kostela blízko. Jeho tatínek Rudolf Šalfický byl řezník a měl pronajatý hostinec, ve kterém vařila jeho maminka Růžena, rozená Báčová. Měl sestru Marii. V dětství onemocněl těžkou spalou a pamatoval si, že se už nad ním modlili modlitby za umírající. Vysoké horečky mu oslabily oči a od té doby musel nosit brýle. Po maturitě v Mladé Boleslavi učil rok v Holetíně u Hlinska. Po vzniku naší církve patřil mezi první tři bohoslovce, kteří nastoupili na tehdejší Husovu evangelickou fakultu bohoslovce, a byl bratrem patriarchou dr. Karlem Farským s prvními kněžími vysvěcen. Vyprávěl mi, jak si bratra patriarchy vážili. Ten jim například kladl na srdce, aby chodili slušně oblečení i doma. K taláru se pokládalo za samozřejmé chodit v tmavém obleku. A tatínek to i v důchodu až do své

Dokončení na str. 3

TÁBORY V BOROVNICI POKRAČUJÍ...

Dokončení ze str. 1
zi neúspěšnější hry patřila asi „strategická“ hra na pastýře Abrahamových a Lotových stád. Jednotlivé oddíly začínaly s určitým počtem ovcí. Jejich cílem bylo jejich množství co nejvíce zvýšit, čehož mohly dosáhnout plněním úkolů na několika stanovištích. Čím ovšem bylo stádo větší, tím těžší bylo zajistit pro něj potravu a uhlídat ho – proto byly úkoly stále těžší. Pokud se je nepodařilo splnit, stádo se zmenšilo a oddíl se přesunul na stanoviště s jednodušším úkolem, kde mohl stádo opět rozmnožit. Aby to nebylo tak jednoduché, pronásledoval je navíc vlk, jenž jim stádo také zmenšoval. Jindy děti vařily na ohništi čočku, aby jako Jákob získaly od Ezaua prvozenství, nebo se snažily jako Josef spravovat rozsáhlou domácnost velitele faraonovy stráže Potifára, což jim ještě znesnadňovala jeho manželka.

Došlo ovšem i na tradiční dramatizaci vybraného příběhu či různé „bojovky“ v lese, kde děti kromě rychlosti potřebovaly i znalost různých šifer. Letos si dokonce vymýšlely i vlastní šify a jejich soupeři pak museli vyluštit zprávy v nich napsané. I když soutěže na biblická témata tvoří tradičně podstatnou část táborového programu, ani letos nechyběly celodenní výlety – tentokrát do Vlašimi a Pelhřimova, koupání v nedalekém rybníku Valcha (i když v letošním počasí se dětem vyplatilo pravidelné otužování), hry na hřišti, procházka v dešti či v noci s pochodněmi, táboráky, diskotéka či za špatného počasí promítání filmů na velké plátno. Moc děkujeme také divadelnímu souboru OPAK, který již tradičně přijíždí naše děti potěšit s novou pohádkou. Ta letošní se jmenovala „Sedmimilové boty aneb Ženich pro čertici“ a byla

opravdu moc hezká. Mladí amatérští herci odvedli skutečně výjimečný výkon, protože jednak za sebou měli velmi náročný předchozí program na divadelním táboře a jednak ten den patřil k těm několika málo skutečně parným, což v těžkých kostýmech jistě nebylo moc příjemné.

Naše veliká vděčnost patří rovněž všem sponzorům, bez jejichž darů by se řada dětí tábora účastnit nemohla, a pražské diecézi, která nám objekt v Borovnici každoročně ochotně zapůjčuje, letos dokonce vylepšený o nové toalety a sprchu s teplou vodou.

Děkují však především našemu Pánu, který byl po celou dobu s námi, chránil nás a provázel, takže nejen že se nikomu nic nestalo, ale tábor jsme si opravdu užili a už teď se těšíme na příští rok.

Jana Krajčířková

Bratr farář prof. Karel Salfický

RESTITUCE?! PROČ ANO...

Dokončení ze str. 1
vyplácených po 30 let 98 % a podíl nekatolíků 2 %. Ale díky dobré vůli římských katolíků se jejich podíl „smrsknul“ na 80 % a podíl nekatolíků vzrostl na 20 %. Římskokatolická církev tak peněžním „darem“ podle Graubnera odčinila část viny, kterou nesla na svých bedrech za pronásledování nekatolíků.

Zde se nabízí otázka, zdali Římskokatolická církev tím, že bude dobrovolně vyplácet nekatolickým církvím takřka 20 % z restitučních peněz po dobu 30 let, neplatí vlastně „držhubně“. Pro Českobratrskou církev evangelickou se zde nabízejí 2,3 miliardy korun, u naší církve jde o částku 3,1 miliardy Kč.

Ozývají se také hlasy, že přijetím „držhubného“ představitel nekatolických církví vlastně plivou na tradici všech našich předků, kteří byli pronásledováni, vyhnáni či zabiti při víceméně násilné rekatolizaci. Někteří také poukazují na to, že restituce zapadají do snah současného vedení Římskokatolické církve rekatolizovat tuto zemi, neboť se ze strany římskokatolických aktivistů více a více objevuje snaha relativizovat význam demokratické podstaty I. republiky, ba objevují se snahy relativizovat nekatolické prvky našich dějin (např. snaha „demytologizovat“ M. Jana Husa), ba dokonce obnovit znaky římskokatolického triumfalismu (obnovení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí).

Rovina biblická patří k nejdůležitějším argumentům stojícím proti restitucím. Pánu Ježíši sice nelze předkládat komunistické ideály, ani požadavky radikální chudoby pro své následovníky, ale na řadě míst vidíme Ježíšův rezervovaný vztah k penězům. Nezapomenutelné jsou jeho výroky o tom, že „snáze projde velbloud uchem jehly než boháč do Božího království“ (Mt 19,24), či jeho výrok: „Blaze vám, chudí, neboť vaše je nebeské království. Běda vám, bohatí, vždyť vám se už potěšení dostalo“ (L 6,20-25). Nezapomeňme ani na výrok apoštola Pavla: „Láska k penězům je kořenem všeho zla“ (1 Tm 6,10). Nemělo by zapadnout ani to, že nikdo „nemůže

sloužit dvěma pánům, Bohu a mamonu...“ (Mt 6,24). K bohatství církve má rezervovaný vztah i řada osobností církevních dějin. Nemysleme jenom M. Jana Husa či J. A. Komenského, ale také řadu tradičních katolických autorů. Za všechny jmenujme Jana Zlatoústého, který praví na adresu bohatých prelátů: „Co z toho může mít Kristus, je-li obětní stůl pokryt zlatými nádobami, zatímco v osobě chudáka umírá hladem?“ Ze současných římskokatolických autorů jmenujme Yvese Congara a jeho knihu *Za církev sloužící a chudou*.

Na závěr neopomíňme rovinu morální. ČR se v rámci globalizovaného světa ocitla ve vážné ekonomické krizi a řada indicií naznačuje, že tato krize bude ještě hlubší. V ČR se vyskytly jevy, které člověk žijící v době socialismu nepamatuje – bezdomovectví, nezaměstnanost, vykořisťování člověka člověkem, strach z budoucnosti a v neposlední řadě obava říci otevřeně svůj názor, neboť dnes se za svobodu slova nezavírá, ale propouští z práce. Proto se radikalizuje voličstvo a řada občanů ČR opět (naivně) hledí s nostalgií do minulosti. Do této lidsky i politicky složité situace vstupují církve, z nichž se místo duchovních komunit stávají podnikatelské subjekty, které na jedné straně hlásají evangelium chudého Ježíše Krista a na straně druhé touží stát se ekonomicky mocnými korporacemi. Na jedné straně my křesťané hlásáme skromnost, pokoru a sebeodříkání a na straně druhé vztahujeme své ruce po misce plné šošovice. Kážeme vodu, pijeme víno. Mlčíme, když vidíme sociální nestabilitu, vydírání, vykořisťování, ponižování lidské důstojnosti, ale neváháme urážet naše kritiky, kteří nás (někdy drsně) upozorňují, že naše mamonářství nemůže obstát před zorným úhlem evangelii!

Naše církve chce být církví demokratickou. To znamená, že diskuse na téma restitucí je nejen legitimní, ale na nejvyšší nutná. Nejvyšší církevní orgány naší církve by neměly přijímat rozhodnutí v této věci bez solidní analýzy názorů duchovních i laiků. Navíc komise, která byla sestavena pro řešení otázky restitucí, musí být složena

nejen z lidí odborně fundovaných, ale také s nezpochybnitelným morálním kreditem. To se týká zejména pozice předsedy této komise!

Doufejme, že se na nás do budoucna nebude vztahovat poslední prosba umírajícího Pána Ježíše Krista na kříži vyslovená: „Odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“

Martin Chadima

40 LET OD ÚMRTÍ BRATRA KARLA...

Dokončení ze str. 1
smrti dodržoval. Nosil i doma tmavý oblek, vždy bílou košili a kravatu, i když bylo přes třicet stupňů.

Začínal jako pomocný duchovní v Českých Budějovicích na Palackého náměstí. Potom byl farářem v Jindřichově Hradci a po několika letech se vrátil zpět do Českých Budějovic. 20. srpna 1939 se oženil s mojí maminkou Františkou, rozenou Holubovou, z Hlinska. V roce 1941 se narodila moje sestra Boženka a o tři roky později já. Na jižní Čechy celý život rád vzpomínal, i když tam prožil druhou světovou válku, tedy dobu pro všechny lidi velmi těžkou. Patřil mezi ty statečné duchovní, kteří za války vystavovali křesťanské listy Židům, aby jim zachránili život. K tomu byla potřeba nesmírná odvaha, protože by to při prozrazení těžce odpykali nejen oni, ale celé jejich rodiny a rodiny rady starších. Aspoň jejich předsedové o tom věděli a schvalovali to. Byli třeba zapsáni ve funkci kmotrů. Bud' všechna čest všem sestřím a bratrům po celé církvi, kteří to dělali. To, že se v Budějovicích ve sboru na Palackého náměstí vystavovaly křesťanské listy Židům, mi vyprávěl pozdější královéhradecký biskup Josef Pochop, který tam v té době byl pomocným duchovním. I on je vystavoval. Pán Bůh nad nimi musel držet ochrannou ruku, že se to nikdy nedostalo ke sluchu špatným lidem. Naše církve byla za války v obzvlášť těžké situaci jako církev národní navazující na husitské a cyrilometodějské tradice. Je dobré si tyto statečné činy připomenout.

Tatínek si lidí velmi vážil a snažil se vždy každého pozdravit jako první.

Říkal nám, jak ho jeden Žid prosil, ať ho nezdraví, aby z toho neměl nepříjemnosti, že on nebude o jeho přátelství pochybovat.

Tatínek byl po válce na tom dost špatně s nervy, proto mu lékař doporučil, aby změnil prostředí. Protože bylo tehdy profesorské místo na gymnáziu volné jen v Praze, Plzni a Olomouci rozhodl se pro Olomouc. Od roku 1947 se stal farářem v Olomouci v Husově sboru. V té době, jak víme, byla velmi zlá politická situace. Tam působil čtyři roky a potom byl přeložen do Velké Bystřice a po dalších čtyřech letech zpět do Olomouce. Důvody toho ne vždy dobrovolného stěhování znám. Rozebírat podrobně je nebudu. Týkaly se nejen politické ale i církevní situace. Vzpomněla jsem si na několik příhod, které se odehrály, když jsme bydleli ve Velké Bystřici, a byly typické pro tu dobu. Jednou se tatínek jeden bratr ptal, proč s ním nechtl v noci mluvit, že šel okolo, pozdravil ho, začal na něj mluvit a nedostal z něj ani slovo. Ani ten pozdrav, což dotyčný bratr nemohl pochopit, protože, jak jsem již zmínila, byl tatínek velmi zdvořilý a každého zdravil na dálku. Ještě, že se ho zeptal a jen se neurazil. Ukázalo se, že tam byl tajný, který obcházel a sledoval, co se na faře děje. Maminka byla totiž velká čtenářka a často do noci četla. Svítící okno na faře bylo tím pádem podezřelé. Ve Velké Bystřici byla dobrá rada starších. Její předseda byl zaměstnancem národního výboru. Když zemřel prezident Gottwald, bylo nařizováno vyvěsit černý prapor a on ho osobně na věž pověsil. Ovšem vítr ho zamotal na tyč, takže byl méně viditelný a někdo

přišel na národní výbor udat, že neví sí. Když udání uslyšel, dotyčnému vynadal, ať se pořádně podívá, že ho tam sám věšel, takže tam určitě visí, a udatvač z toho měl pořádnou ostudu, protože se to pochopitelně hned rozkřiklo. Ale abych také napsala něco radostného. Mám doma obraz, na kterém je namalovaná kniha s daty 1901 a 1951, jeho fotografií a textem: „*Našemu milému bratru faráři profesoru Karlu Salfickému k padesátým narozeninám rada starších církve československé ve Velké Bystřici*“. Rada starších mu koupila, když působil ve Velké Bystřici, bílý talár. Dodnes mám tatínka v paměti, když v něm sloužil bohoslužby na Vzkříšení. Také májové pobožnosti tam na mne hodně zapůsobily. Uvědomme si, jak krásně začíná Kalousova pobožnost: „*Hospodine, slavný Bože náš, tobě zasvětime život svůj*.“ Tam jsem se jako malé dítě rozhodla, že chci být farářkou. Poznala jsem tam sestru farářku Spáčilovou a viděla, že u nás slouží i ženy. Mého svěcení se tatínek nedožil. Jsem přesvědčená, že jeho působení ve všech náboženských obcích bylo požehnané. Dodnes se setkávám s tím, že na něj lidé vzpomínají. Byl optimistou a za všech okolností spoléhal na Boží pomoc. Jeho pohřeb vykonal v Husově sboru v Olomouci 15. srpna 1972 královéhradecký bratr biskup Josef Pochop, kterého tím pověřil bratr patriarcha dr. Miroslav Novák. Za totality totiž nesměli jet biskupové bez státního souhlasu sloužit do jiné diecéze, tak jako faráři do jiné náboženské obce, než byli ustanoveni. Děkují všem, kteří na tatínka vzpomenete.

Helena Salfická

